

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. staatssecretaris drs. P. Blokhuis
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Leidschendam
11 mei 2020

Kenmerk
VDN-20.006/EP

E-mail
euspeters@rndweb.nl

Betreft

Reactie Vereniging Drankenhandel Nederland op Alcoholbesluit én Alcoholregeling

Excellentie,

Op dit moment vinden de voorbereidingen plaats voor de parlementaire behandeling van de wijziging van de Drank- en Horecawet (DHW), dadelijk Alcoholwet (AW). In de bestaande DHW was een flink aantal losse delegatiebepalingen (Algemene Maatregelen van Bestuur – AMvB) opgenomen en was een aantal Besluiten gekoppeld. De regering heeft deze delegatiebepalingen en Besluiten overgebracht naar één Alcoholbesluit en één Alcoholregeling, en de bepalingen/regels aangevuld, onder andere met:

1. Regels voor de verkoop op afstand van alcohol:
 - 1.1. Leeftijdsverificatiesysteem in het aankoopproces
 - 1.2. Geborgde werkwijze voor de verkoper in het bezorgproces van alcoholhoudende drank / het aflevermoment
2. Regels voor cursus of betaalde proeverijen in slijterijen
3. Hoogte van de boetes bij overtreding nieuwe verboden Alcoholwet
4. Regels ten aanzien van de minimale verbindingslokaliteit tussen een slijterij en een neringruimte
5. Regels rondom het aanvragen van de vergunning / modelformulieren
6. Landelijke commissie sociale hygiëne (lcsH) en de hoogte van de door de LcsH te heffen retributies.

Omdat het vrij verstrekken van gedestilleerde dranken in de tweede helft van de negentiende eeuw uit de hand liep, werd in 1882 een wet ingevoerd door de Nederlandse overheid. Door deze strenge regels voor dranksljters werd de toenmalige kleinhandel van drank aan banden gelegd. Dranksljters dienden zich vast te gaan vestigen en zo ontstonden in Nederland de eerste slijterijen. In de Nederlandse volksmond wordt onder slijter dus verstaan: een handelaar met een winkel (lees slijtlokaal) die is ingericht voor uitsluitend de verkoop van alcoholische dranken voor gebruik elders dan ter plaatse. En daar is een vergunning voor nodig.

Wie zich als slijter in Nederland wil vestigen, en zo het recht op het verkopen van sterke drank krijgt, heeft naast bovengenoemde vergunning, ook specifieke kennis

nodig. Vanzelfsprekend over alcoholhoudende drank, maar ook over andere zaken, zoals winkelconcepten en wettelijke verplichtingen. Voor Nederland staan deze wettelijke verplichtingen omschreven in de Drank- en Horecawet.

De Vereniging Drankenhandel Nederland (VDN), die bestaat uit bijna 800 vestigingen van ketenslijterijen, wordt in deze internetconsultatie de mogelijkheid geboden om feedback te geven op het Alcoholbesluit en de Alcoholregeling, in samenhang met de veranderingen in de Drank- en Horecawet. De nieuwe Alcoholwet is een uitkomst van het Nationaal Preventieakkoord en de uitgebreide evaluatie van de DHW.

De VDN is ondertekenaar van het Nationaal Preventieakkoord en ondersteunt de ambitie *problematisch alcoholgebruik* in Nederland verder terug te dringen. Voor leden van de VDN staat een verantwoorde verkoop van alcoholhoudende dranken te allen tijde centraal. In het laatst bekende landelijke onderzoek naar de naleving van de leeftijdsgrens bij alcoholverkoop aan minderjarigen door Objectief¹, waren de ketenslijterijen van de VDN 'best in class' met een nalevingspercentage van 88,0%.

Als ketenslijters houden wij ons aan de wet en bewijzen dat we het in ons gestelde vertrouwen waard zijn. In de evaluatie van de Drank- en Horecawet missen wij een fundamentele visie hoe de overheid anno 2020 de rol van slijterijen maatschappelijk ziet. Voor sterke drank worden in de Alcoholwet online dezelfde beperkende regels vastgelegd als voor offline slijters, maar politiek wordt vooral door gemeenten – die verantwoordelijk zijn voor handhaving - ook ingezet op verruiming door blurring. En we zien dat tijdens de coronacrisis de horeca drank verkoopt niet-voor-nuttiging-ter-plaatse en dat daar niet tegen wordt opgetreden door gemeenten. Wat ons als VDN betreft wordt niet licht omgesprongen met de mogelijkheid om alcohol te mogen verkopen.

Het zou goed zijn als de overheid als geheel haar visie op de verkoop van alcoholische drank zou vastleggen, alsmede zeker ook de rol van slijterijen daarin. Als verkoper worden we, ook in dit alcoholbesluit en -regeling, voor alles verantwoordelijk gehouden, maar er worden geen duidelijke kaders gesteld ten aanzien van wat niet-slijters niet mogen. En ook de verantwoordelijkheid van partijen die wel een rol spelen in het proces, zoals bezorgdiensten en afleverpunten, wordt niet wettelijk beschreven.

Echter, zelfs de grootste ketenslijterijen in Nederland komen bijvoorbeeld met Ppost.nl niet verder dan een 'inspanningsverplichting' met een 'service level overeenkomst'. Het doorzetten van boetes op niet-naleven van wettelijke regels door hun medewerkers is niet mogelijk, en ook niet schadeverhaal voor het geval een slijterij wordt gesloten als zij gemaakte afspraken niet nakomt door hún handelen.

1 Regels voor verkoop op afstand

Het is goed dat er regels worden gesteld aan de verkoop op afstand. De aangrijpingspunten en middelen voor handhaving in de bestaande DHW waren onvoldoende, en mede daarom was de handhaving op online verkoop onvoldoende. Handhaving is een sluitstuk in de keten, die begint bij het centraal stellen van een verantwoorde verkoop van alcohol. In het laatste landelijke onderzoek naar de naleving

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/28/landelijk-onderzoek-naar-de-naleving-van-de-leeftijdsgrens-bij-alcoholverkoop-aan-minderjarigen-in-20>

van de leeftijdsgrens bij alcoholverkoop aan minderjarigen door Objectief², scoorden web-only webshops het slechtste van iedereen met een score van 2,2%. Uit onze eigen praktijk en regelmatige zelfcontroles weten we dat ketenslijters het beduidend beter doen, maar ook dat het continu overleg vergt met bezorgdiensten. De onstuimige groei van bezorgdiensten vraagt om continue monitoring, instructies en waakzaamheid. Afhaalpunten waarmee bezorgdiensten contracten hebben, leiden tot extra complexiteit in de keten.

Misschien een out-of-the-box-gedachte, maar zou het denkbaar zijn dat we in Nederland – in ieder geval totdat bezorgdiensten en afhaalpunten zélf wettelijk verantwoordelijk zijn en dat aantoonbaar goed invullen – wettelijk kunnen voorschrijven dat sterk alcoholische drank alleen online te reserveren / bestellen is en dan af te halen is bij slijterijen?

In het besluit en de regeling worden twee zaken verder uitgewerkt in de klantreis:

1. Regels omtrent het leeftijdsverificatiesysteem tijdens het aankoopproces
2. Regels omtrent de geborgde werkwijze voor de verkoper in het bezorgproces van alcoholhoudende drank en op het aflevermoment.

1.1 Regels omtrent het leeftijdsverificatiesysteem tijdens het aankoopproces

In de nota van toelichting op het alcoholbesluit verwacht de wetgever dat het aantal aankoop pogingen zal toenemen de komende jaren. Alle VDN-leden verkopen op dit moment online, maar wij zien geen trend dat dit typisch zou zijn voor jongeren. Er wordt wel steeds meer online verkocht, waardoor bezorgdiensten het bezorgen van alcohol steeds meer serieus lijken te willen benaderen en zelfs een aparte, duurdere bezorgservice aanbieden mét leeftijdsverificatie. Maar verder dan een 'inspanningsverplichting' komt het niet tijdens het maken van contractafspraken! Door de snelle groei en doorstroom van bezorgers, blijft het een kwestie van herhaling om de regels 'top of mind' te houden. Het zou helpen als de e-learning voor een verantwoorde verkoop van alcohol ook een aanvullende module voor bezorgdiensten zou bevatten. Nog beter zou het delen van de wettelijke verantwoordelijkheid zijn met bezorgdiensten. Dan is meteen ook de bezorging van alcohol vanuit het buitenland beter geregeld omdat de in Nederland gevestigde bezorgers dan verantwoordelijk zijn en de vraag moeten stellen of er alcohol in de te accepteren zending zit.

In de Alcoholregeling worden eisen gesteld aan een leeftijdsverificatiesysteem dat een verkoper van alcoholhoudende drank bij verkoop op afstand zou moeten hanteren. Op dit moment wordt er door de Rijksoverheid gewerkt aan een (internationaal geldig) digitaal identiteitsbewijs, waarmee op een betrouwbare en eenduidige wijze online de leeftijd van een mogelijke koper kan worden gecontroleerd bij aflevering en bij bestelling.

De VDN is voorstander van een elektronisch identiteitssysteem dat betrouwbare identificatie op het internet stimuleert, maar dan wel onder de volgende voorwaarden:

- Het systeem wordt door de overheid aangeboden, geautoriseerd en beheerd;
- Het systeem moet efficiënt/goedkoop zijn (in verhouding tot verwachte voordelen consument en webwinkel), én snel, veilig en betrouwbaar;

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/28/landelijk-onderzoek-naar-de-naleving-van-de-leeftijdsgrens-bij-alcoholverkoop-aan-minderjarigen-in-20>

- Het systeem moet praktisch uitvoerbaar zijn, gemakkelijk te implementeren, geen grote administratieve lasten meebrengen en het gebruiksgemak van het online kanaal verbeteren;
- Waar mogelijk dringen wij aan op een connectie met andere Europese landen (1 systeem). Ook moet goed gekeken worden naar buitenlandse aanbieders dat zij aan dezelfde verplichtingen dienen te voldoen. Als een buitenlandse aanbieder zich richt op de Nederlandse markt, adresgegevens laat invullen van een Nederlandse klant, en in de Nederlandse taal, zou hij zich ook moeten verdiepen in Nederlands consumentenrecht en de eisen die gesteld worden aan de beveiliging van de verzending van alcoholische drank. Als sprake zou zijn van medicijnen of gevaarlijke middelen, vinden we dat normaal, maar bij alcohol wordt er een beroep gedaan op de Wet op het Briefgeheim³.
Het zou wenselijk zijn om een aanduiding op de verpakking te zetten dat de zending alcoholische drank bevat. Als er 'breekbaar' op kan worden geplakt, dan kan dát ook. In ieder geval binnen de EU.
- Controle bij aflevering aan de deur blijft eveneens een verplichting in het kader van verantwoorde verkoop en daar wordt in het bestelproces naar verwezen.

Zolang er geen sluitend leeftijdsverificatiesysteem wordt aangedragen, is een extra leeftijdsvraag in het bestelproces niet nodig, mits bij de verkoop duidelijk is gemaakt dat een leeftijdscontrole plaatsvindt aan de deur. In de Alcoholregeling wordt nu toch bij iedere online of telefonische aankoop vóór afronding van het aankoopproces een actieve handeling vereist in de vorm van het zetten van een vinkje of het doorgeven van zijn geboortedatum.

Als een slijter de klant op dat moment nog niet kent en de klant geen klantprofiel heeft aangemaakt in een webshop, is dat een logische optie. Echter, een groot aantal klanten kent de slijter al en deze hebben een klantprofiel ingevuld met een wachtwoord en/of hebben een klantenkaart. Deze klanten worden verplicht een leeftijd in te vullen in hun profiel. Bij inloggen/betalen wordt "Secure Customer Authorisation" ingezet door betaaldiensten/banken. Het daarna weer bij elke bestelling aan moeten vinken of invullen van de leeftijd is dan dus dubbelop en werpt onnodige hindernissen op tijdens het bestelproces, én biedt ook geen extra zekerheid. Deze manier - namelijk het eenmalig autoriseren met leeftijdsverificatie bij het aanmaken van een beveiligd profiel - zou wat ons betreft ook te allen tijden mogelijk moeten zijn. De "actieve handeling" waarnaar wordt verwezen in de regeling kan wat ons betreft dus ook uitgelegd worden als een eenmalige handeling die in het verleden reeds heeft plaatsgevonden om een beveiligd profiel aan te maken.

In de toelichting op de Regeling wordt aangegeven dat "*de minderjarige koper [wordt] ontmoedigd om zich voor te doen als meerderjarige en op die manier alcoholhoudende drank te bestellen*". Dit zou moeten bijdragen aan een betere naleving en controle. Het is volgens de VDN oprecht de vraag of een 'vinkje' daarbij helpt ...

Indien de wetgever in de tussentijd toch aanvullende maatregelen zou willen nemen, zou de effectiviteit daarvan moeten worden onderzocht. Wij onderschrijven daarmee

³ In zijn antwoord op Kamervragen d.d. 9 april 2019 (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018-2019 nr. 2186) geeft Minister Grapperhaus aan dat het briefgeheim in artikel 13, eerste lid, Grondwet van toepassing is op verpakkingen die onder het begrip «brief» vallen en dat postpakketten daar niet onder vallen en door een toezichthouder of opsporingsambtenaar dus in beginsel geopend mogen worden.

het advies van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR)⁴. Volgens de ATR zijn de regels voor het leeftijdsverificatiesysteem “*niet geschikt om de controle op de leeftijdseis door verkoper en aanbieder te verbeteren*”. Daarom adviseert het ATR “*om de effectiviteit van de regels in het kader van de controle en naleving door de verkoper/aanbieder concreet inzichtelijk te maken. Mocht de effectiviteit niet aantoonbaar zijn, dan adviseert het college om met het stellen van regels te wachten tot het leeftijdsverificatiesysteem wel effectief zal zijn (de tweede fase).*”

De VDN is graag bereid deel te nemen aan de aangekondigde pilot, waarbij we kunnen bijdragen aan de verdere praktische uitwerking van de systeemafspraken⁵ over leeftijdsverificatie tijdens de klantreis. De belangrijkste controle is en blijft overigens de daadwerkelijke leeftijdscontrole aan de deur, als resultaat van de geborgde werkwijze.

Wij wijzen overigens tijdens het bestelproces wel meerdere malen op de verplichting dat aan de deur een ID kan worden gevraagd als je onder de 25 jaar bent.

1.2 Regels omtrent de geborgde werkwijze voor de verkoper in het bezorgproces van alcoholhoudende drank en op het aflevermoment

Leden van de VDN zijn niet tegen een geborgde werkwijze voor de bezorging aan de klant. Sterker nog, omdat alle leden werken met externe bezorgdiensten, hebben we de klantreis goed uitgewerkt en zijn afspraken met hen gemaakt. VDN-leden huren op dit moment zelf mystery-shopping-dienstverleners in om hun bezorgdiensten te controleren.

We zien echter enkele issues op die klantreis die we niet kunnen oplossen en waar we de overheid voor nodig hebben om met oplossingen te komen:

1. Bezorgdiensten zijn vrij om ‘afleverpunten’ te contracteren en hebben daar een zelfstandige, eigen contractrelatie mee. Als slijters kunnen we eisen stellen aan partners, maar wij als slijters zelf hebben geen contract met deze partijen. De wetgever maakt ons echter eindverantwoordelijk. Wij proberen oprecht de regie te houden, maar onze vraag is in hoeverre het juridisch houdbaar is dat wij boetes krijgen opgelegd voor het falen van partijen waar wij alleen maar indirect een relatie mee hebben? Zeker omdat – naast boetes – conform artikel 44 van de Alcoholwet ook onze vergunning kan worden ingetrokken. Eigenlijk zouden totdat deze verantwoordelijkheid wel wettelijk is vastgelegd, alleen slijterijen met een vergunning ophaalpunt moeten mogen zijn voor het afhalen van sterk alcoholische drank. Als je als overheid er zeker van wilt zijn dat niet-aan-de-deur afgeleverde sterke drank wordt geleverd aan een meerderjarige, dan zijn ketenslijterijen en borrelshops de enige partijen die in de praktijk aantoonbaar bewijzen het vertrouwen waard te zijn (zie de nalevingsonderzoeken van de laatste jaren van Objectief en Nuchter).
2. Steeds vaker koopt een consument rechtstreeks in het buitenland; bij een chateau in Frankrijk, een whiskystokerij in Schotland (niet-EU). Dit zorgt voor een ongelijk speelveld tussen Nederlandse en internationale producenten/importeurs/

⁴ <https://www.atr-regeldruk.nl/wp-content/uploads/2020/04/U052-Ministerie-van-VWS-Alcoholregeling-w.g.pdf>

⁵ In de wet wordt gesproken van een ‘leeftijdsverificatiesysteem’. Wij gaan er van uit dat dit geen middelvoorschriften zijn, maar systeemafspraken in de keten over hoe platforms, webshops/winkeliers en bezorgdiensten samen zorgen voor een systematisch sluitende keten. Gedrag en elkaar daarop aanspreken zijn daarin in onze ervaring belangrijker dan technische hulpmiddelen.

handelaren, terwijl de consument juist online weinig oog heeft bij wie precies hij iets koopt. Wij vrezen een waterbedeffect van deze wetgeving.

In de toelichting op het besluit wordt aangegeven dat is aangesloten bij het uitgangspunt, zoals dat bijvoorbeeld is neergelegd in artikel 2 van het Wetboek van Strafrecht, dat verbodsbepalingen alleen gelden voor handelingen die op Nederlands grondgebied zijn verricht. “*Binnen dit uitgangspunt zou het mogelijk zijn om regels te stellen aan het afleveren van producten in Nederland*”. Als er allerhande eisen worden gesteld door bezorgers ten aanzien van aanduidingen of iets breekbaar is of chemische stoffen bevat en de labelling daarvan, zou het dan onmogelijk zijn om internationaal afspraken te maken over de etikettering van alcohol? En als de kansspelautoriteit de bevoegdheid heeft om tegen buitenlandse online aanbieders op te treden⁶? We ontkomen er niet aan om bezorgdiensten en afleverpunten zélf verantwoordelijk te maken. Alcohol is een speciaal product en verdient een speciale behandeling.

Zoals in de nieuwe DHW bij het ‘doorgeven’ van alcoholische drank ook de ‘doorgever’ dadelijk beboet kan worden, zou het ook mogelijk moeten zijn om een bezorgdienst of afleverpunt te beboeten in plaats van alles terug te voeren op alleen de verkoper. Maak de verkoper de regisseur van oplossingen met een geborgde werkwijze, maar maak de verkoper niet als enige verantwoordelijk voor het functioneren van alle ketenpartners. En zeker niet op straffe van sluiting.

2 Regels voor cursus of betaalde proeverijen in slijterijen

Wij zijn blij dat we besloten, betaalde proeverijen en cursussen mogen geven in onze slijtlokalen. Wij worstelen echter met de eis “*mits ... het moment van de proeverij valt op dagen en tijden waarop de desbetreffende slijterij normaal gesproken gesloten is.*” De winkeltijdenwet staat toe dat we op 6 dagen per week open mogen tussen 06:00 – 22:00 uur en zondag wanneer dat lokaal wordt toegestaan. Het wettelijk voorschrift om een proeverij of cursus te koppelen aan “*normaal gesproken*” zal ertoe leiden dat wij op vaste tijden betaalde proeverijen en cursussen moeten inplannen (“elke vrijdag en zaterdag tussen 17-19 uur zijn wij gesloten ivm besloten, betaalde proeverijen en cursussen”). Wij denken niet dat dit het doel van het Alcoholbesluit is. Het zou beter zijn als “normaal gesproken” zou worden weggelaten in de Nota van toelichting. Het opmerkelijke is dat deze beperkende eis ten aanzien van openingstijd ook niet in het Alcoholbesluit (artikel 14) is vastgelegd, maar wel in de toelichting. We kunnen uit de voeten met één proeverij per dag (waarom is dat eigenlijk gemaximeerd?), dat de kosten vooraf duidelijk zijn, alsook de deelnemers én het feit dat we tijdens proeverijen de deur dicht hebben.

De verdere inperking van *wanneer precies* (“normaal gesproken”) is onnodig beperkend, alsook lid 2 dat we alleen mogen verkopen wat we hebben laten proeven. Wij denken dat ketenslijterijen het vertrouwen waard zijn om binnen de in artikel 1 gestelde kaders en met enige flexibiliteit zelf kunnen bepalen hoe en met welke producten we besloten proeverijen organiseren en wanneer precies. Handhaving van deze bepalingen (“wanneer” en “de lijst”) lijkt ons ook complex. Wordt van slijters verwacht dat we onze openingstijden en proeverijlijsten ergens moeten deponeren? Wij kunnen echt zonder dat soort administratieve lasten.

⁶ <https://kansspelautoriteit.nl/onderwerpen/a-z/aanpak-online/>

Het toestaan van proeverijen in slijterijen wordt aan de gemeentes gelaten (Voorstel DHW, art 25e). Wij blijven van mening dat dit gaat zorgen voor rechtsongelijkheid. Wij blijven voorstander van een landelijk uniforme regeling, mede ook omdat wij de noodzaak voor lokaal maatwerk op dit onderdeel niet inzien.

3 Hoogte van de boetes bij overtreding nieuwe verboden Alcoholwet

Wat nu – zoals eerder aangegeven – gebeurt er als afgiftepunten met wie een verkoper geen contractrelatie heeft meerdere keren de fout ingaat? Wordt dan de vergunning van de online verkoper of de hele ketenslijterij ingetrokken? Dat is in de ogen van de VDN disproportioneel.

4 Regels ten aanzien van de minimale verbindinglokaliteit tussen een slijterij en een neringruimte

De ketenslijters zijn tevreden dat het besluit inrichtingseisen is geactualiseerd door zaken als afzuiginstallaties en andere zaken te schrappen, maar dat in de wet blijft verankerd dat een slijtlokaliteit niet rechtstreeks in verbinding staat met een neringruimte. Dat is in lijn met het door Pro Facto⁷ uitgebrachte advies. De VDN-leden zijn tevreden dat geen andere eisen dan de huidig geldende eisen aanvullend aan de verbindingruimte zullen worden gesteld. Daarmee lijkt er niets te veranderen aan de huidige praktijk voor slijters en kunnen we onze verantwoordelijkheid goed in blijven vullen in onze slijtlokaliteit.

Bevoegdheid voor gemeenten om eisen te stellen aan verkoopoppervlakte mogen de slijter niet beperken

Het blijft opmerkelijk dat de Alcoholwet na intrekking van het Besluit eisen inrichting Drank- en Horecawet aan de gemeente de bevoegdheid geeft om eisen te stellen aan de minimale vloeroppervlakte van slijterijen. Wij waren gewend dat dit landelijk 'gewoon' op 15 m² in de DHW en besluiten was vastgelegd. Wij gaan ervan uit dat gemeenten deze bevoegdheid niet gaan gebruiken om extra eisen te stellen aan verkooppunten.

Door andere definitie 'lokaliteit' lijkt de deur voor blurring open te staan

Er lijkt onduidelijkheid te gaan ontstaan door het intrekken van het "Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet". In het huidige besluit staat namelijk onder artikel 1, lid 2 "*In dit besluit worden aan elkaar grenzende ruimten als één lokaliteit beschouwd, indien zij hetzij verbonden zijn door een permanente wandopening met een hoogte van ten minste 2,20 m van de vloer af gemeten en een breedte van ten minste twee/derde van de scheidingswand met een minimum van 2,40 m, hetzij slechts gescheiden door een afscheiding van geringere hoogte dan 1,25 m van de vloer af gemeten.*"

Dat wordt nu vervangen door de versimpelde weergave in de Nota van Toelichting "De regering is van mening dat een inrichting beschikt over een afgesloten ruimte die is voorzien van een dak". Echter, een heel winkelcentrum is ook 'een inrichting met een dak' en dat is niet hetzelfde als "aan elkaar grenzende ruimten ... die hetzij verbonden

⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/07/01/evaluatie-inrichtingseisen-drank-en-horecawet>

zijn door een permanente wandopening (slijterij), ... hetzij slechts gescheiden door een afscheiding ... (horecalocatie)". Is het daarom niet logischer om artikel 1, lid 2 van het oude Besluit 1 op 1 op te nemen in artikel 1, lid 1 van de wet? Of in elk geval het slijterdeel?

5 Regels rondom het aanvragen van de vergunning / modelformulieren

Geen opmerkingen

6 Landelijke commissie sociale hygiëne (Lcsh) en de hoogte van de door de Lcsh te heffen retributies

In het Alcoholbesluit wordt gesproken over de taken van de nieuw op te richten Landelijke commissie sociale hygiëne (Lcsh). De Lcsh stelt vast welke bewijsstukken nodig zijn om aan te tonen dat iemand beschikt over adequate kennis van sociale hygiëne en dientengevolge kan worden bijgeschreven in het register sociale hygiëne.

Deze bewijsstukken betreffen diploma's die via een examen worden gehaald. De Lcsh beoordeelt of het examen dat recht geeft op het erkende diploma inhoudelijk én kwalitatief voldoet. Dat betekent dat de Lcsh een beoordeling uitvoert en oordeel geeft over de eindtermen, de vertaling daarvan naar examenvragen én van de procedures rondom examenafname en -verwerking. Het is belangrijk dat de beoordelingscriteria daarvoor transparant zijn en dat de diplomering open staat voor ieder exameninstituut dat aan de eisen voldoet. Dat is een voorwaarde voor marktwerking in examinering/diplomering, waardoor cursisten en werkgevers altijd de keuze hebben waar zij de opleiding en het examen voor sociale hygiëne afnemen.

Diploma's worden duur door legeskosten

In de Alcoholregeling worden de bedragen ter vergoeding van de kosten die samenhangen met (a) het erkennen van een diploma als bewijsstuk, (b) het inschrijven in het Register sociale hygiëne en (c) het afgeven van een Verklaring kennis en inzicht sociale hygiëne vastgesteld. In het voorstel zijn deze kosten elk afzonderlijk vastgesteld op € 50 en deze kosten komen voor rekening van de inschrijver/examenkandidaat. Op dit moment worden de kosten voor de voorloper van de Lcsh alsook het inschrijven in en het technisch onderhoud van het register betaald uit algemene middelen. Daaraan komt nu een einde, zo lijkt het. Het gaat echter om een door de overheid opgelegde verplichte diplomering én bijschrijving in het register. Het zou in dezen terecht zijn als de overheid de kosten hiervan niet door de inschrijver/examenkandidaat zou laten betalen maar zelf zou dragen. En al helemaal omdat daarna ook nog het bijschrijven op het aanhangsel van de slijterijvergunning óók al betaald wordt door de slijter.

We hebben in onze eerdere reactie en ook al daarvoor er voor gepleit om de verplichte bijschrijving op het aanhangsel aan de DHW-vergunning te laten vervallen voor alle eigenaren, bestuurders, bedrijfsleiders en overige leidinggevenden van slijterijen omdat er een actuelere, efficiëntere én effectievere controle mogelijk is, namelijk het rechtstreeks checken van de leidinggevende tegen het Register door Handhaving.

Jaarlijkse kosten door administratieve lasten / legeskosten voor uitbaten slijterij zijn disproportioneel hoog in relatie tot resultaat

Eerder al becijferden wij als VDN al dat een gemiddelde slijterij gemiddeld 4 mutaties per jaar aanmeldt op een vergunning en een franchisenemer/eigenaar 2 á 3 (omdat een filiaalmanager vaker wisselt dan een franchisenemer/eigenaar/zelfstandig ondernemer). Een gemeente als Amsterdam heeft in 2020 de leges voor het bijschrijven van een medewerker op het aanhangsel van de vergunning verhoogd van €251 naar €379! Gemiddeld kost een bijschrijving tussen €250-300 in Nederland. Gemiddeld leidt dit alleen al tot €1.150 aan legeskosten per jaar per slijterij en €250 aan administratieve lasten. Opgeteld dus €1.400 per slijterij per jaar! Aan legesinkomsten voor gemeenten geeft een kleine branche als slijterijen alleen al ruim 3 miljoen euro per jaar uit.

Daarbij komen dus nu ook allerlei extra kosten voor het opleiden van nieuwe medewerkers, waarin dus minimaal € 100 (als het afgeven van de initiële Verklaring kennis en inzicht sociale hygiëne onderdeel uitmaakt van het behalen van het diploma is het €100 en anders €150). Daarbovenop komen nog de kosten voor opleidingsmaterialen, het huren van examenruimten en ontwikkelen examenvragen.

In de nieuwe Alcoholwet is opgenomen dat het Register sociale hygiëne voor eenieder raadpleegbaar is (Artikel 11c). Hierdoor is de huidige harde administratieve koppeling tussen vergunningen en personen echt overbodig. Uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel blijkt dat de regering zich in eerste instantie kon vinden in dit voorstel.

Echter, de verschillende gemeenten hebben de regering er '*van laten overtuigen dat deze wijziging een van de gemeentelijke instrumenten tegen ondermijning ongedaan zou maken, waardoor optreden tegen bijvoorbeeld witwassen, drugshandel en wapenhandel moeilijker zou worden*'. De regering geeft aan dat het van belang is dat er altijd een leidinggevende aanwezig is in horeca van wie geconstateerd is dat hij van goed levensgedrag is en dat hij bijvoorbeeld niet binnen de laatste vijf jaar veroordeeld is tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van meer dan zes maanden of binnen de laatste vijf jaar leidinggevende is geweest van een inrichting waarvan de vergunning is ingetrokken in verband met drugshandel of feiten die gevaar kunnen opleveren voor de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid. Daarom is de voorgenomen wijziging weer uit het wetsvoorstel gehaald.

Witwassen is bij slijterijen (of überhaupt supermarkten en borrelshops) niet mogelijk omdat afrekensystemen aan elkaar gekoppeld zijn om fraude te voorkomen. Beschuldigingen van wapenhandel en drugshandel werpen wij als slijterijen ver van ons! De vraag hoe vaak door een gemeente de aanvraag tot bijschrijven van medewerkers van slijters heeft geleid tot een negatief advies voor 'slecht levensgedrag' de afgelopen jaren, moet nog beantwoord worden door de VNG/G4.

Het blijft daarom onduidelijk waarom het alsnog noodzakelijk is om ook voor slijterijen deze administratieve last en legeskosten in stand te houden. Het gaat om het controleren van een ID en nee-verkopen aan minderjarigen. In de Alcoholwet wordt op verschillende punten onderscheid gemaakt tussen verstrekking voor nuttigging ter plaatse (horeca) en verstrekking voor nuttigging elders dan ter plaatse (slijterijen, borrelshops, supermarkten, online verkoop). Een onderscheid in de wet zou dus ook op dit punt mogelijk moeten zijn. Vooral nu de kosten die samenhangen met het

erkennen van een diploma als bewijsstuk, het inschrijven in het Register sociale hygiëne en het afgeven van een Verklaring kennis en inzicht sociale hygiëne óók bij slijters lijken te komen liggen en de kosten daarvoor de €2.000 per jaar per slijterij lijken te naderen.

Tot slot

Door de coronacrisis ligt de prioriteit voor ketenslijterijen bij het bevoorraden van winkels, het op een verantwoorde wijze uitwerken van de 1,5 meter maatschappij en het beschermen van onze klanten en medewerkers. Wij hebben begrepen dat onder andere de behandeling van de Alcoholwet is uitgesteld tot ná het zomerreces. Het is daarom opmerkelijk dat in het besluit en de regeling nog steeds wordt gesproken over 1 januari 2021 als datum van inwerkingtreding.

Omdat een en ander in de wet, besluit en regeling niet eens in drie maanden te realiseren is, laat staan in een nóg kortere periode, vragen wij u nadrukkelijk om bij de invoeringstermijn zorg te dragen voor de tijd die ketenslijters en partners nodig hebben om zich voor te bereiden op de nieuwe wet / besluit / regeling.

Met vriendelijke groet,
Vereniging Drankenhandel Nederland (VDN)

Eus Peters
Secretaris